

**memo aan de
gemeenteraad**

aan Commissie bestuur
onderwerp Beeldvorming preventieve aanpak jeugdcriminaliteit en re-integratie jongeren na detentie

van het college van burgemeester en wethouders
datum 20 januari 2026
dossiernummer

Memo**Samenvatting**

In het kader van de middelen die het Rijk beschikbaar stelt via het Rijksprogramma Preventie met Gezag wil de raad in gesprek gaan met de relevante ketenpartners. Centraal in dit gesprek staat de gezamenlijke opgave, en de rol van de gemeente Gouda hierin, om het aantal (Goudse) jongeren tussen de 12 en 27 jaar dat na terugkeer in de samenleving opnieuw in ongewenst gedrag vervalt, verder te verminderen.

Dit gesprek vindt plaats tijdens de commissie Bestuur en heeft het karakter van beeldvormend. Dit memo is bedoeld als voorbereiding op dit gesprek.

Doel

Dit memo dient ter voorbereiding op de beeldvorming, waarbij de commissie Bestuur wordt geïnformeerd door professionals uit de justitiële (jeugd)strafrechtketen. Zij geven inzicht in het risico op opnieuw crimineel gedrag na terugkeer uit (jeugd)detentie in de samenleving, evenals in ieders rol, taak en verantwoordelijkheid binnen deze opgave.

Aanleiding

Vanuit het Rijksprogramma Preventie met Gezag zijn aan de gemeente Gouda tijdelijke middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van jeugdcriminaliteit en het voorkomen van instroom van jonge aanwas in de leeftijd van 12 tot 27 jaar.

In dit kader gaat de commissie Bestuur in gesprek met professionals uit de praktijk over de gezamenlijke opgave om het aantal (Goudse) jongeren tussen de 12 en 27 jaar die na terugkeer in de samenleving opnieuw ongewenst gedrag vertonen verder terug te dringen. Daarbij staat de vraag centraal welke rol de gemeente en in het bijzonder de commissie Bestuur, kan vervullen bij het voorkomen van jeugdcriminaliteit en terugval na detentie.

De commissie Bestuur wil specifiek worden geïnformeerd over het voorkomen van terugval na detentie. Vanuit dit perspectief ondersteunt het college de commissie Bestuur bij het voeren van een gesprek met professionals die verantwoordelijk zijn voor de fase na detentie.

In 2024 zijn 51 Goudse inwoners ingestroomd in detentie, en 58 uitgestroomd uit detentie. In 2025 (t/m oktober betrof de instroom 34 Goudse inwoners en de uitstroom 74. Belangrijk om te melden is dat op het moment van schrijven er nog geen differentiatie kan worden gemaakt op basis van leeftijd. Deze cijfers betreffen dus alle Goudse inwoners die in detentie zijn geraakt en niet specifiek de doelgroep 12 tot en met 27. Deze cijfers bieden context voor het gesprek en onderstrepen het belang van een effectieve aanpak gericht op begeleiding en ondersteuning na terugkeer in de samenleving.

Interventies gericht op het voorkomen van recidive na detentie in Gouda

Jongeren tussen de 12 en 21 jaar die onder het jeugdstrafrecht worden veroordeeld

Vanaf het moment dat een jongere onder het jeugdstrafrecht wordt veroordeeld tot een onvoorwaardelijke celstraf (jeugddetentie) is de Raad voor de Kinderbescherming (verder RvdK) verantwoordelijk voor het opzetten en coördineren van het nazorgtraject, welke als doel heeft om terugval na detentie zoveel als mogelijk te voorkomen. Hiervoor is in 2022 een landelijke handreiking nazorg voor jeugdigen na verblijf in een Justitiële Jeugdinrichting verschenen (zie bijlage 1). Hierin staat omschreven welke rol, taak en verantwoordelijkheid de gemeente heeft binnen dit traject en welke andere ketenpartners hier een rol in spelen. In navolging van deze handreiking heeft de gemeente Gouda op 07 juli 2025 het convenant “Samenwerkingsafspraken Nazorgtafel Den Haag en Hollands Midden” getekend. Het doel van dit convenant is om als gemeente bij te dragen aan een sluitende aanpak ten aanzien van nazorg voor deze doelgroep waarbij afstemming met de justitiepartners noodzakelijk is.

Een belangrijke ketenpartner binnen de nazorg na detentie voor minderjarigen is verder de jeugdreclassering die tijdens en na detentie de casusregie heeft. Nagenoeg iedere jeugdige uit Gouda die gedetineerd raakt binnen de jeugddetentie en vrijkomt, komt onder toezicht te staan van de jeugdreclassering van één van de gecertificeerde instellingen (GI's). Voor Gouda zijn dit wordt op dit vlak voornamelijk actief samengewerkt met Jeugdbescherming West en het Leger des Heils. Deze dragen de verantwoordelijkheid voor de periode van jeugdreclassering en monitoren de periode na detentie en zetten, waar en indien nodig, hulpverlening in om recidive te voorkomen.

Jongvolwassenen tussen de 18 en 27 jaar die onder het adolescentenstrafrecht worden veroordeeld

Voor de jongvolwassenen die tussen de 18 en de 27 jaar oud zijn en die niet zijn veroordeeld onder het jeugdstrafrecht, zijn de drie organisaties die in Nederland de reclasseringstaken uitvoeren voor volwassenen, te weten:

- Reclassering Nederland;
- Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering;
- Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG) vormen samen 3RO.

Deze jongvolwassenen worden, richting het einde van hun detentie allemaal besproken op de zogenaamde nazorgtafel binnen het Zorg- en veiligheidshuis. Tijdens deze nazorg overleggen wordt vastgesteld wat er nodig is om recidive te voorkomen. Daarbij moet worden gedacht aan het hebben van een inkomen, (zinvolle) dagbesteding etcetera.

Per 3 november 2025 is binnen de gemeente Gouda een Preventie- en Re-integratieofficier (pRIO) aangesteld. Deze functie wordt gefinancierd vanuit de tijdelijk door het Rijk beschikbaar gestelde middelen van het programma Preventie met Gezag.

De pRIO heeft als één van de kerntaken het zoveel mogelijk voorkomen van recidive onder jongeren van 12 tot 27 jaar die uit detentie terugkeren in de samenleving. Dit gebeurt door het zo optimaal mogelijk organiseren en faciliteren van de randvoorwaarden die nodig zijn voor een succesvolle re-integratie. De pRIO fungeert hierbij als spin in het web tussen de verschillende betrokken partners.

In dit kader bezoekt de pRIO Goudse gedetineerden in de leeftijd van 18 tot 27 jaar in een zo vroeg mogelijk stadium in de penitentiaire inrichting. Doel hiervan is om inzicht te krijgen in de criminogene factoren die hebben bijgedragen aan het strafbare gedrag en die het risico op recidive na detentie vergroten. Op basis hiervan wordt al tijdens de detentie gestart met het opstellen van een plan voor de periode na detentie, gericht op het zoveel mogelijk wegnemen of beperken van deze factoren. Hiermee wordt beoogd de kans op recidive zoveel mogelijk te verkleinen. Naast deze re-integratietask heeft de pRIO ook een preventieve rol. Deze preventie richt zich niet alleen op jongeren die (nog) niet in detentie zijn geraakt, maar ook op jongeren die al in beeld zijn bij politie en/of justitie en waarbij met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden gesteld dat zij binnen afzienbare tijd gedetineerd zullen raken.

Voor deze doelgroep zet de pRIO zich in door enerzijds inzicht te verkrijgen in de criminogene factoren die een rol spelen in het gedrag van de jongere en anderzijds te verkennen welke interventies kunnen bijdragen aan het bieden van perspectief en het voorkomen van verdere afglijding. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de inzet van taakstraffen en de mogelijkheden om deze, na succesvolle afronding, te laten aansluiten op passende vormen van dagbesteding zoals een werk-leertraject, stage of betaalde baan.

Concluderend

Gelet op het bovenstaande is het duidelijk dat veel instanties zich met grote betrokkenheid inzetten om recidive onder Goudse jongeren na detentie terug te dringen. Om de commissie Bestuur een zo compleet mogelijk beeld te geven van ieders taak, rol en verantwoordelijkheid, zijn de onderstaande instanties uitgenodigd voor de beeldvormende bijeenkomst van 26 januari 2026:

- De Raad voor de Kinderbescherming
- Jeugdbescherming West
- Zorg- en Veiligheidshuis
- De gemeentelijke (p)RIO
- Reclassering Nederland
- Politie
- Casemanager JJI Teylingereind
- Casemanager PI Midden-Nederland, locatie Alphen aan den Rijn

Ter voorbereiding op deze beeldvormende bijeenkomst zijn aan de ketenpartners de volgende vragen voorgelegd:

1. Wat is de rol van uw organisatie in het proces van nazorg na detentie?
2. Welke kansen, knelpunten of uitdagingen ziet u in de samenwerking met andere ketenpartners bij de terugkeer van jongeren uit detentie?

De beantwoording van deze vragen door de diverse ketenpartners treft u aan in bijlage 2.

Bijlagen(n):

1. Landelijke handreiking nazorg voor jeugdigen na verblijf in een Justitiële Jeugdinrichting
2. Antwoord vragen van ketenpartners